

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ**

DOM
2017-01-23
Meddelad i Umeå

Mål nr
2228-16

SÖKANDE

Aptum AB, 556730-6906
Norra Obbolavägen 133 A
904 22 Umeå

Ombud: Robert Svedjetorp
Advokatbyrån Kaiding
Box 124
901 04 Umeå

MOTPART

Skellefteå kommun
931 85 Skellefteå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

KONKURRENSVERKET	
2017-01-24	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att en ny prövning av anbudet genomförs.

Dok.Id 67182

Postadress
Box 193
901 05 Umeå

Besöksadress
Nygatan 45
(Tingshuset)

Telefon
090-17 74 00
E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se
www.forvaltningsratteniumea.domstol.se

Telefax
090-13 75 88

Expeditionstid
måndag-fredag
08:00-12:00
13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Skellefteå kommun (Kommunen) har infordrat anbud avseende Brandsläckare – service m.m. (dnr UH-2016-202). Vid upphandlingen används förenklat förfarande.

Vid anbudsutvärderingen har anbudet från Presto Brandsäkerhet AB rangordnats som nummer 1 och därmed antagits, anbudet från Securitas Sverige Aktiebolag har rangordnats som nummer 2 och anbudet från Aptum AB som nummer 3.

Aptum AB (Aptum) ansöker i förvaltningsrätten om överprövning av upphandlingen.

Kommunen motsätter sig bifall till ansökan.

PARTERNAS ANFÖRANDEN

Aptum anför bl.a. följande.

Anbudet från Presto Brandsäkerhet AB (Presto) ska förkastas då det inte uppfyller angivna skall-krav och svarsbilagan manipulerats. Anbudet från Securitas Sverige Aktiebolag (Securitas) ska inte utvärderas i och med att angivna skall-krav inte uppfylls.

Anbudet från Presto

Kommunen har i sitt upphandlingsunderlag; bilaga Skall-krav (punkten 2.4) och Svarsbilaga Pris, angett att leverantören ska kunna styrka samtliga i anbudet lämnade priser och att priserna ska stämma överens med inlämnad prislista.

Presto har i sitt anbud angett listpriser i Svarsbilaga Pris. Angivna priser på:
- position 3, Pulversläckare 2 kg, 8 A 70 B C,

- position 4, pulversläckare 6 kg, 43 A 233 B C,
- position 19, brandfilt, 120 x 180 cm, platt hårdplast,
- position 20, brandfilt, 120 x 180 cm, mjuk väska,
- position 25, brandredskapsskylt, dubbelsidig flaggskylt, mått kvadratisk ca 205 x 205 mm samt
- position 26 tilläggsskylt, väggskylt

kan inte styrkas eller stämmer inte överens med till anbudet bifogad prislista.

Vidare har Presto manipulerat Svarsbilaga Pris så att de kunnat sätta en hög rabatt på just de specifika produkter som ingår i jämförelsetalet utan att erbjuda någon rabatt alls på sortimentet i övrigt. Detta kan inte ha varit Kommunens avsikt då Svarsbilagan var upprättad på ett sådant sätt att den rabatt som anges för ett helt produktsegment automatiskt skulle överföras till de specifika produkter som ingår i jämförelsetalet. Presto har endast kunnat åstadkomma detta genom att ändra Svarsbilagan på ett sådant sätt att rabatten för ett visst produktområde kan vara 0 samtidigt som rabatten på de produkter som ingår i anbudssumman anges individuellt. I första hand anser Aptum att detta utgör en otillåten ändring av förfrågningsunderlaget som medför att Prestos anbud borde ha uteslutits från utvärderingen. Om detta skulle tillåtas görs i andra hand gällande att denna brist i tydlighet i förfrågningsunderlaget har inverkat på upphandlingens konkurrensuppsökande skede.

Anbudet från Securitas

I punkten 1.12 i förfrågningsunderlagets Administrativa föreskrifter anges att anbudsgivaren till anbudet *ska* bifoga en standardprislista för inom upphandlingen relevanta produkter och produktområden. Det är ostridigt så att Securitas inte har uppfyllt detta krav.

Det aktuella kravet har intagits i de administrativa föreskrifterna och kan inte tolkas på något annat sätt än som ett skall-krav som varje anbudsgivare haft att uppfylla. Utgångspunkten är att ett skall-krav endast ska behöva

anges på ett ställe i förfrågningsunderlaget och det spelar således ingen roll om samma krav *dessutom* funnits med i sammanfattningen av skall-kraven. Att inkomma med en fullständig prislista måste även anses vara ett viktigt krav när det är fråga om ett ramavtal där de exakta inköpen inte i förväg är kända ens för beställaren. Genom att utvärdera ett anbud som inte uppfyller samtliga ställda skall-krav strider förfarandet mot likabehandlingsprincipen. Detta är inte heller något som kan omfattas av en möjlighet att komplettera anbud i efterhand. Den möjlighet som Kommunen förbehållit sig enligt punkten 1.12 avser endast att kontrollera att aktuell prislista inte har fabricerats enkom för den aktuella upphandlingen, vilket även befäster den betydelse som en korrekt prislista har för upphandlingen. Att Securitas de facto inte tilldelats ramavtalet inverkar inte på skyldigheten att utesluta ett icke-komplett anbud.

För det fall Securitas anbud skulle tillåtas vid en utvärdering trots att det inte uppfyller samtliga skall-krav görs i andra hand gällande att möjligheten att godtyckligt tillåta avsteg från skall-kraven inte har framgått av förfrågningsunderlaget, vilket har inverkat på det konkurrensuppsökande skedet av upphandlingen.

Skada

Aptum kommer på grund av felaktiga bedömningar av gällande skall-krav att lida skada i och med att de felaktigt inte tilldelas kontrakt.

Kommunen anför bl.a. följande.

Anbudet från Presto

I bilaga Skall-krav är ej upptaget att Svarsbilaga Pris ska godkännas och vara ifyllt på hänvisat sätt i likhet med exempel. Se krav 1.1 i bilaga Skall-krav:

1.0 Anbudslämnaren

1.1 Krav

Anbudsformuläret är komplett ifyllt och kraven kan vid anmodan från beställaren intygas.

Som skall-kravet lyder förbehåller sig Kommunen rätten att avgöra om förtydliganden eller kompletteringar ska krävas in. Det är Kommunen som beställare som har bestämmanderätt att avgöra om förtydliganden eller kompletteringar behöver tas in. Detta har inte bedömts vara behövligt.

Presto har i Svarsbilaga Pris angett rabattsats i annan cell än hänvisning, men har ändrat så att summeringen är korrekt. Resultatet blir därför det samma. Presto har angett samma rabattsats för samtliga positioner i varje varuområde vilket därmed inte innebär någon manipulation av svarsbilagan då samma delsumma skulle uppnåtts i båda fallen.

Anbudet från Securitas

I bilaga Skall-krav är ej upptaget att kraven i Administrativa föreskrifter ska godkännas och vara ifyllt på.

I enlighet med LOU kan Kommunen dock begära att ett anbud förtydligas eller kompletteras. Kommunen valde dock att inte ta in komplettering av standardprislista då Securitas inte var aktuell för kontraktstilldelning, detta i enlighet med skall-krav 2.4.

Sammanfattning

Kommunen anser att kvalificeringen av anbudsgivare har genomförts på ett korrekt sätt utifrån ställda skall-krav.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och

proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Aptum, vars anbud rangordnats som nummer 3 vid anbudsutvärderingen, menar att såväl det vinnande anbudet (Presto) som anbudet som rangordnats som nummer 2 (Securitas) inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav och därför rätteligen borde ha diskvalificerats.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att det av likabehandlingsprincipen följer att en upphandlande myndighet inte kan efterge eller bortse från obligatoriska krav som uppställts i förfrågningsunderlaget.

Såvitt avser anbudet från Presto menar Aptum bl.a. att priser inte lämnats i enlighet med vad som föreskrivits i Svarsbilaga Pris. Förvaltningsrätten kan konstatera att det i Svarsbilaga Pris bl.a. anges att listpris ska stämma överens med inlämnad prislista, se bilaga 1 (sid.1 av svarsbilagan) till domen. Med hänsyn till ordalydelsen kan detta inte förstås på annat sätt än som ett obligatoriskt krav. Kravet måste också anses vara motiverat för upphandlingen. Aptum har hänvisat till positioner för vilka listpriserna inte överensstämmer med inlämnad prislista. Förvaltningsrätten kan konstatera att avseende position 4 anges ett annat listpris i svarsbilagan än det i inlämnad prislista. Vidare finns inte brandfilter med i position 19 och 20 angivna mått med i prislistan. På grund av det anförda kan anbudet från Presto inte anses uppfylla det aktuella kravet i Svarsbilaga Pris. Redan av denna anledning borde anbudet rätteligen inte ha utvärderats. Dessutom talar mycket också

för att den befintliga diskrepansen mellan angiven hög rabatt för produkter som ingår vid beräkning av jämförelsetal och angiven rabatt för aktuella hela produktsegment på ett otillåtet sätt kan gynna Presto vid utvärdering och vid framtida tillämpning av avtalet.

Såvitt avser anbudet från Securitas menar Aptum att Securitas inte bifogat en standardprislista till sitt anbud och därmed inte uppfyllt skall-krav härom i punkten 1.12 i förfrågningsunderlagets Administrativa föreskrifter.

Kravet ifråga lyder enligt följande:

**1.12 Anbudspris
Svarsbilaga "Pris"**

Svarsbilaga Pris ska vara komplett ifyllt vid anbudsgivning.

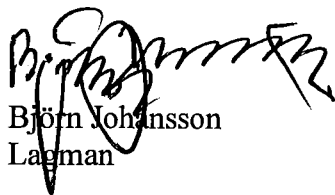
Anbudsgivaren ska till anbudet bifoga tillgänglig, standardprislista (listpris) för produkter inom, för ramavtalet, aktuella produktområden med tillbehör.

Leverantören ska vid anmaning från beställaren kunna styrka att prislistan inte är prefabricerad för denna upphandling.

Av punktens ordalydelse framgår tydligt att det utgör ett skall-krav att till anbudet bifoga standardprislista. Den omständigheten att kravet inte finns med i bilaga Skall-krav föranleder inte någon annan bedömning. Kravet har angetts i förfrågningsunderlaget och det är klart och tydligt formulerat. Det är vidare fråga om ett krav som måste anses vara motiverat för upphandlingen. Det är ostridigt att Securitas inte ingett standardprislista varför det aktuella skall-kravet inte uppfylls.

Kommunen har således brutit mot likabehandlingsprincipen genom att vid prövningen av anbuderna från Presto och Securitas inte upprätthålla de obligatoriska krav som ställts upp i förfrågningsunderlaget. Aptum måste anses ha lidit eller kunnat komma att lida skada därav. Det finns därmed grund för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU. Eftersom konstaterade felaktigheter hänför sig till prövningen av anbuderna är det tillräckligt att rättelse sker genom att en ny prövning av anbuderna genomförs.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 3109/1C LOU)

Björn Johansson
Lagman

Målet har föredragits av Christina Röckner.

Förvaltningsrätten i Umeå	
Inkom	
2016-12-14	
Målnr	2228-16
Aktieb	

OBSERVERA ATT DET ÄR FLERA FLIKAR ATT Fylla i - en för varor och en för tjänster

Anbudsgivare ska fylla i rabattsats och listpris exkl. moms i de vitmarkerade fälten för samtliga positioner. 1 - 31, men även de vitmarkerade fälten 32-34 för att anbud ska utvärderas trots att dessa inte är med vid utvärdering.

- Uppgifterna i kolumn "Antal per år" är en fiktiv mängd för utvärdering.

- "Rabattsats" anges för respektive position, 1 - 23. Rabattsats anges även i rubriken för position 24 - 26, 27 - 28 och 29 - 31.

- "Listpris exkl. moms" anges per styck i SEK exkl. moms och ska stämma överens med inlämnad prislista. se förfrågningsunderlaget Administrativa föreskrifter, punkt Pris un

- "Nettopris" motsvarar "Listpris exkl. moms" minus (-) "Rabattsats".

- "Anbudspris" motsvarar "Antal per år" gånger (x) "Nettopris".

- Position 32 - 35 utvärderas ej men ingår i avtalet.

Varor/produkter - i angivna priser ska samtliga kostnader, framföringsavgift, milersättning, miljöavgifter inkluderas

Komplett brandsläckare enl. standard SS EN-3.		Antal per år	Rabatt-sats	Listpris exkl. moms	Nettopris
1	Skumsläckare Miljö 6 liter, 13 A, 144 B, Milieukeur-märkt	30	0%	0 kr	0 kr
2	Skumsläckare Miljö 9 liter, 27 A, 183 B, Milieukeur-märkt	350	0%	0 kr	0 kr
3	Pulversläckare 2 kg, 8 A, 70 B C	75	0%	0 kr	0 kr
4	Pulversläckare 6 kg, 43 A, 233 B C	200	0%	0 kr	0 kr
5	Pulversläckare 12 kg, 55 A, 233 B C	75	0%	0 kr	0 kr
6	Kolsyresläckare 2 kg, 34 B	75	0%	0 kr	0 kr
7	Kolsyresläckare 5 kg, 89 B	200	0%	0 kr	0 kr
8	Fettsläckare 6 kg	5	0%	0 kr	0 kr

Snittet av ovan angivna rabattsatser (position 1-8) gäller leverantörens samtliga reservdelar till brandsläckare.

Ersättningsstat	Antal per år	Rabatt-sats	Listpris exkl. moms	Nettopris
1) Verkstadsgeorgang, godkänd enl. Svebränslemyndigheten	10	0%	0 kr	0 kr
9 Skumsläckare Miljö 6 liter, 13 A, 144 B, Milieukeur-märkt	10	0%	0 kr	0 kr

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.